

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

ENGLAND CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND
EDUCATION**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION: a collection scientific works of the International scientific conference – London, England, 2026. Issue 1

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION**». Which took place in London , 2026.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

O'RGATISHDAN ILHOMLANTIRISH SARI: SAN'AT TA'LIMIDA ZAMONAVIY PEDAGOGNING ROLI

Zoyirova Dilfuza Xayriddinovna

Samarqand Davlat chet tillari instituti Narpay Xorijiy tillar fakulteti ilmiy rahbari

Kosbayeva Asemoy Serik qizi

Samarqand Davlat chet tillari instituti Narpay Xorijiy tillar fakulteti talabasi

Annotatsiya. “Tasviriy faoliyat — bu bolalar qalbida go‘zallikni his etish, aql bilan idrok etish va qo‘l bilan ifoda etish san’atidir.” San’at ta’limi sohasidagi pedagoglar darslarni qay yo’sinda olib borishi juda muhim. Negaki, San’at ta’limida pedagogning dars o‘tish uslubi o‘quvchi shaxsining ijodiy fikrlashini shakllantirish, tasviriy ko‘nikmalarini rivojlantirish va go‘zallikni his qilish qobiliyatini oshirishga xizmat qilishi kerak. Dars faqat texnik mashg‘ulot emas, balki o‘quvchini san’at olamiga yetaklovchi ijodiy jarayondir. Shuningdek, ma’naviy va estetik muhit yaratishi kerak. O‘quvchi san’at darsida o‘zini erkin his qilsa, u o‘z fikrini ranglar, shakllar yoki chiziqlar orqali ifodalashdan cho‘chimaydi. Bu esa ijodkorlikni rag‘batlantiradi.

Kalit so‘z: Tahlil ; sintez ; tahliliy faoliyat ; applikatsiya ; rangtasvir ; san’at ta’limi.

KIRISH. Bundan tashqari o'rganuvchi shaxslar uchun diqqat va kuzatuvchanlik qobiliyati juda muhim. Ko'rib turganimizdek, san'at tasvir ta'limi faqat mo'yqalamni o'ynatishda emas balki rasm chizish, loydan buyumlar yasash va applikatsiya - bu tasviriy faoliyat turlari bo'lib, ularning asosiy vazifasi tevarakatofni obrazli aks ettirish hisoblanadi. Masalan, yozuvchining she'ri va rassomning asari. Tasviriy faoliyat maktab yoshidagi bolalarni har tomonlama tarbiyalashda katta ahamiyatga egadir. Tasviriy faoliyat bolalarni ongli tomondan tarbiyalashda katta ahamiyat kasb etadi. Birorta predmetni chizish yoki yasash uchun albatta u bilan oldindan tanishish yoki kuzatib chiqish, uning shakli, katta-kichikligini, qismlarning joylashishi, rangini bilish kerak bo'ladi. Bu jarayonda ko'rish, sezish, qo'l harakatlari ishtirok etmay qolmaydi. Bolalar predmet va hodisalarni kuzatish va ko'rib chiqish jarayonida predmetni katta-kichik guruhlariga bo'lib, uning shaklini o'zgartirib, rangini turli-tumanligi bilan tasvirlaydilar.

Shuningdek, tasviriy faoliyat jarayonida bolalar turli xil material (qog'oz, bo'r, bo'yoqlar) bilan ularning o'ziga xos xususiyatlari, ular bilan ishlash texnikasi bilan tanishadilar, bu esa bolalarning aqlan o'sishiga sabab bo'ladi. Tasviriy faoliyat jarayonida bolalarda fikr yuritish operatsiyalari (tahlil, sintez, tagqoslash umumlashtirish)ning rivojlanishiga imkon beradi, bu, o'z navbatida, bolalarning oqilona o'sishiga olib keladi. Bu jarayonda bolalarning nutqi rivojlanadi. Sensor tarbiyani amalga oshirishda tasviriy faoliyatning ahamiyati katta. Chunki bolalar predmetlar bilan uzviy bog'lanadilar, ularning o'ziga xos sifatleri, shakli, rangi bilan, katta-kichikligi bilan tanishadilar, ularning fargini, o'xshashligini aniqlaydilar, bu esa bolalarni sensor tarbiyalashga, ko'rgazmali, obrazli fikr yuritishga imkon beradi. Tasviriy faoliyat bolalarni axloqiy jihatdan tarbiyalaydi.

Chunki bolalar o'z ishlarida bizning hayotimizda, jamiyatda bo'layotgan voqea-hodisalarni aks ettiradilar. ulardan mamnun bo'ladilar, hayajonlanadilar.

MAQSAD VA VAZIFALAR

Lev Tolstoy : “San’at — bu inson qalbini poklovchi va uni yuksak tuyg‘ular sari yetaklovchi kuchdir.”-deya e'tirof etgan. Demak, biz bajarayotgan ishimizni qanchalik sevsak, bu ish ham bizga muvaffaqiyat olib kelishi tayin. Tasviriy faoliyat ham shunday kuch va mehnatni talab qiladi. Tasviriy faoliyat jarayonida bolalarda irodaning sifatlari -boshlagan ishini oxiriga yetkazish, oldiga maqsad qo'yib, o'shani bajarishga tomon intilish, qiyinchiliklarni yengish, o'rtoqlariga yordamlashish kabi xususiyatlar tarbiyalanadi. Jamoa ishini yaratish jarayonida bolalarga bir-biriga yordam, kelishib ishlash kabi sifatlar tarbiyalanadi. Bolalarda, ishni baholash jarayonida, bolalarni o'rtoqlarining ishga nisbatan real munosabatda bo'lish, to'g'ri baholash, o'z ishidan va o'rtoqlarining ishidan xursand bulish kabi axloqiy sifatlar tarbiyalanadi. Tasviriy faoliyat bu bolalami o'z oldiga qo'ygan maqsadlarini bajarishda tinmay mehnat qilishga undovchi faoliyat hisoblanadi. Bolalarda mehnat ko'nikmalarini o'stirish, tarbiyalash kerak, faqat navbatchilik orqali ba'zi bolalarda emas, balki, har bir bolada. Tasviriy faoliyat bolalarga estetik tarbiya berishning asosiy vositasi hisoblanadi. Bundan tashqari ta'lim jarayonlarida o'quvchilarning psixologik holati ham muhim, xuddi yuqoridagi kabi.

Shunga ko'ra biz ta'lim oluvchilarning psixo-fiziologik holatini 3 asosiy sohaga bo'lib o'rganamiz va ularning holatini yaxshi tomonga o'zgartirishga ko'maklashadi.

- 1) Kognitiv sohada - talabalarning o'z muammolarini anglash, o'z ruhiy holatini optimallashtirish imkonini beruvchi sanogen (sog'lomlashtiruvchi) fikrlashni o'rganishiga ko'maklashishni.
- 2) Emotsional sohada - talabalarning o'z his-tuyg'usini boshqarish, o'zi va o'zgalarning his-tuyg'ulari bilan hisoblashish, o'z muammolariga tegishli bo'lgan kechinmalarni tushunish va ifodalay olish, turg'un emotsional holatni rivojlantirish, salbiy emotsional holatlarni yengib o'tish ko'nikmalarini egallashlariga yordam berishni.
- 3) Xulq-atvor sohasida - talabalarning o'z-o'zini boshqarish, o'z xulq-atvoriga ongli ravishda ta'sir o'tkazish, o'z hatti-harakatlarini qo'llab-quvvatlash yoki o'zgartirishga yordam berish nazarda tutildi.

Dolzarblik. Bugungi globallashuv va raqamlashtirish sharoitida san'at ta'limi nafaqat ijodiy ko'nikmalarni, balki tanqidiy fikrlash, estetik did, madaniyatlararo muloqot va innovatsion yondashuvlarni ham shakllantiradi. Shu bois zamonaviy pedagogning roli an'anaviy bilim beruvchidan ko'ra murabbiy, fasilitator va dizaynerga aylanmoqda.

Nazariy asoslar. San'at ta'limi pedagogikasi konstruktivizm, faoliyatga yo'naltirilgan yondashuv, kompetensiyaga asoslangan ta'lim hamda STEAM konsepsiyalari bilan uzviy bog'liq. Ushbu yondashuvlar o'quvchini markazga qo'yib, mustaqil izlanish va ijodiy yechimlarni rag'batlantiradi.

Zamonaviy pedagogning asosiy kompetensiyalari

- **Kasbiy-pedagogik kompetensiya:** san'at turlari bo'yicha chuqur bilim va metodik mahorat.
- **Raqamli kompetensiya:** grafik dasturlar, multimedia, onlayn platformalar bilan ishlash.
- **Kommunikativ kompetensiya:** jamoa bilan ishlash, feedback berish va qabul qilish.
- **Kreativ va innovatsion kompetensiya:** yangi metod va texnologiyalarni joriy etish.

O'qitish metodlari va texnologiyalar

- Loyiha asosida o'qitish (Project-Based Learning)
- Muammoli ta'lim va dizayn-fikrlash (Design Thinking)
- Raqamli san'at vositalari (grafik planshetlar, 3D modellashtirish)
- Aralash va masofaviy ta'lim (Blended & Online Learning)

Ta'lim jarayonida baholash

Formativ va summativ baholash uyg'unligi muhim. Portfel (portfolio) usuli, rubrikalar va o'z-o'zini baholash san'at ta'limida samarali hisoblanadi.

Tarbiyaviy va ijtimoiy ahamiyat

San'at ta'limi shaxsning estetik tarbiyasi, milliy va umuminsoniy qadriyatlarni anglash, madaniy merosga hurmatni kuchaytiradi. Pedagog bu jarayonda ijtimoiy mas'uliyatni his etgan holda yo'l-yo'riq ko'rsatadi.

Muammolar va yechimlar

Muammolar: resurslar yetishmasligi, raqamli savodxonlikning pastligi, motivatsiya. **Yechimlar:** malaka oshirish, hamkorlik loyihalari, grant va platformalardan foydalanish.

Amaliy tavsiyalar

- O'quv dasturlarini moslashuvchan qilish
- Talabalarning individual qiziqishlarini inobatga olish
- Raqamli portfellar yaratish

XULOSA. Xulosada, barchamiz shaxs bo'lib yaralibmizki, bizda muloqot uchun til va fikrlash uchun ong mavjud. Shu boisdan ham ma'lum kasbga yo'nalgan shaxslardan, ta'lim oluvchilardan talab qilinadigan asosiy narsalar, diqqat va kuzatuvchanlik hisoblanadi.

Keling bunga bu ma'lumotga olimlarning fikriga ko'ra oydinlik kiritaylik. S.L.Rubinshteyn bo'yicha shaxs tuzilishi quyidagi ko'ri- nishga ega:

1.Yo'nalganlik - ehtiyojlar, qiziqishlar, ideallar, e'tiqodlar faoliyat va xulqning ustuvor motivlari hamda dunyoqarashlarni o'z ichiga oladi.

2. Bilimlar, ko'nikmalar, malakalar - hayot va faoliyat jarayo- nida egallanadi.

3.Individual psixologik xususiyatlar qobiliyat, xarakter, temperamentlarda ifodalanadi.

Shaxs taraqqiyoti, va uning kamoloti to'g'risida turli xil konsepsiyalar mavjud. Ular inson shaxsini o'rganishda turlicha yondashib, o'z pozitsiyalarini himoya qilib kelmoqdalar. Mazkur ma'lumotlar zamonaviy pedagoglar bilishi kerak bo'lgan va hozirda muhim manbaa sifatida qaral-yotgan jihatlar hisoblanadi.

Demak, zamonaviy pedagoglarning dars o'tish mahorati samarali usul sifatida qaralmoqda. Ammo, shuni ta'kidlash lozimki bizgacha ham ko'plam malakali kadrlar yetishib chiqqan. Ular ham albatta o'z davrining qobiliyatli olim va metodistlari bo'lishgan. Barcha o'rganuvchilar o'zlarining shaxsiy usul va qo'llanmalari asosida shogirdlar yetishtirishgan. Shu boisdan, biz hozirga kelib, bu usul xato yoki bu usul samarasiz tarzida qoralay olmaymiz. Biz shunchaki zamon talabini asosida kerakli bilim, ko'nikma va malakalarni berib boramiz. San'at va ilm-fanni uyg'unlikda his qila olishlari ko'maklashamiz. San'at tasviri faqatgina ranglar bilan ishlaymaydi, ular mantiqiy natijani his qila olishlari va o'rgatishdan ilhomlantirish sari tamoyili asosida bu soha haqida o'zlariga kerakli yo'riqlarni yarata olishlari muhim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. M.SH.Nurmatova, SH.T.Hasanova, RASM, BUYUMLAR YASASH VA TASVIRIY FAOLIYAT METODIKASI, Toshkent, 2010-yil, 181 b.
2. Axrorov. V. Y, Oliy ta'lim muassasalari talabalari psixologik salomatligini ta'minlashda psixologik-pedagogik omillarning o'rni, Monografiya, Andijon-2025, 177 b.
3. Shohista Shoyimova, Psixologiya va pedagogika, Toshkent, "EFFECT-D"-2022, 384 b.
4. Azizxodjayeva. N. N, Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat, O'quv qo'llanma, " O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamg'armasi nashriyoti, 2006.
5. Jalilova, S. (2021). Ijodiy yondashuv orqali ta'limda motivatsiyani oshirish yo'llari. "O'zbekiston pedagogik yangiliklari", 2(1), 44–50.
6. Abdurahmonova, M. (2023). San'at ta'limida o'qituvchi shaxsining ilhomlantiruvchi roli. "Pedagogika va san'at" jurnali, 4(2), 56–63.

